

ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЧНИХ КИСЛОТ У СИРОВИНІ *VICIA CRACCA L.* ТА *TEUCRIUM CHAMAEDRYS L.*

Єрмейчук Т. Б., Кулик К. О., Горяча Л. М.

Національний фармацевтичний університет

Вступ. Органічні кислоти – група біологічно активних речовин, які широко представлені у рослинах. Органічні кислоти та лікарська рослинна сировина, що їх містить, проявляють жовчогінну, протизапальну, антимікробну, тонізуючу активність, а також як засоби, що покращують роботу шлунково-кишкового тракту.

Науковцями постійно ведеться пошук нових перспективних джерел біологічно активних речовин, у тому числі і органічних кислот.

Нашу уваги привернули горошок мишачий та самосил гайовий – багаторічні трав'янисті рослини флори України.

Горошок мишачий (*Vicia cracca L.*) родини Бобові (*Fabaceae*) є цінним медоносом та кормовою культурою. У Турції горошок мишачий використовується як засіб від кашлю.

Самосил сивий (*Teucrium polium L.*) належить до родини Глухокропивні (*Lamiaceae*). У країнах Середземномор'я самосил використовували як протизапальний, протиревматичний, діуретичний засіб. Зовнішньо використовується у вигляді настою для лікування ясен та ран. Повідомляється про використання самосилу сивого при захворюваннях шлунково-кишкового тракту, дизентерії, гінекологічних патологіях. Відомо про використання рослини як антибактеріального, гіпотензивного, жарознижуючого, противиразкового, спазмолітичного засобу.

Але хімічний склад сировини цих рослин вивчено недостатньо, що робить їх перспективними об'єктами для фітохімічних досліджень.

Мета дослідження. Метою роботи було вивчення якісного складу органічних кислот у сировині горошку мишачого та самосилу гайового.

Матеріали та методи. Траву горошку мишачого та самосилу гайового заготовляли під час цвітіння. Ідентифікацію органічних кислот проводили методом паперової хроматографії у рухомих фазах н-бутанол – мурашина кислота – вода (5:0,5:2) та етилацетат – оцтова кислота – мурашина кислота – вода (100:11:11:25). Хроматограми обробляли 0,2 % етанольним розчином бромкрезолового зеленого та 0,04 % етанольним розчином бромфенолового синього.

Отримані результати. У результаті хроматографічного дослідження органічних кислот у траві горошку мишачого у порівнянні зі стандартними зразками було ідентифіковано яблучну, лимонну, бурштинову та щавлеву кислоти, у траві самосилу гайового – яблучну, лимонну, бурштинову, щавлеву та винну кислоти.

Висновки. У траві горошку мишачого виявлено 4 органічні кислоти, у траві самосилу гайового – 5 органічних кислот.

Одержані результати можуть бути використані при розробці методів контролю якості на досліджувану сировину.